

Jocs florals

de Castellfollit de la Roca

Diada de Sant Jordi, 23 d'abril de 2023

DE FABRA I PUIG A VERDAGUER

Entro, busco un lloc on col·locar-me i després d'un ràpid diagnòstic de l'espai, el trobo. M'hi dirigeixo tranquil·lament, primer recolzo l'esquena i la resta del meu cos segueix el seu moviment. A continuació aixeco la mirada i el veig. Veig a l'home que em farà perdre la son tantes nits i que farà volar la meva imaginació de manera incansable.

És molt alt, quasi toca el sostre amb el cap. Porta roba discreta i una bossa, decorada amb una papallona negra, a la mà. Té una mirada sinistra, clavada a la porta del davant. És aliè a tot el que passa al seu voltant, ni la gent ni les sacsejades ni aquell nen que se'l mira sense parar, amb una barreja de temor i curiositat, fan que es mogui del seu estat inicial.

Al principi no li dono importància, però això canvia quan entreveig la seva mà dreta que tenia oculta a la butxaca. És de color carmesí amb taques blanques que passen desapercebudes a primera vista. Dedueixo que té la mà cremada. Segueixo inspeccionant el seu cos a la recerca de més símptomes que confirmin la meva teoria. Quan els trobo m'envaeix una brisa gèlida que es transforma en inquietud de forma immediata. És el seu rostre, el costat dret que no havia apreciat. És igual que la mà, amb la rugositat irregular i les constants protuberàncies.

Contra més m'hi fixo, més m'esgarrifo. Torno als seus ulls. Els ulls que causen aquella mirada sinistra. No té parpelles, el foc les deu haver consumit.

En aquest moment milers d'idees brollen pel meu cap, però una domina la meva atenció. La possibilitat que Julià Carax sigui aquell home m'envaeix. I si l'autor de les novel·les que més he gaudit s'ha inspirat en una història real? Una història on el protagonista és l'home que tinc al davant.

Aleshores començo a imaginar.

Des de l'accident que el va deixar amb un rostre en el qual no es reconeix, només té una missió: destruir tot el que tingui a veure amb ell. D'aquesta manera ningú el recordarà.

Va tornar de París ahir, poc després d'aconseguir una còpia, que va eliminar a l'instant, de la seva novel·la. Tot just arribar a Barcelona tenia una reunió amb un llibreter de vell del barri del Raval. No era un llibreter com els altres, a les seves

estanteries només hi reposaven llibres que no havien tingut renom, llibres que ningú coneixia.

Van quedar a la mateixa llibreria, era un petit negoci i el propietari no es podia permetre contractar a ningú. En Julià va arribar cinc minuts abans de l'hora acordada. Va picar la porta suaument. A dintre l'esperava l'home que per fi el faria lliure, l'home que tenia l'últim exemplar de la seva novel·la, l'última evidència de què Carax va existir.

Després d'una salutació cordial es van asseure a la petita taula de la rebotiga per a parlar d'allò que els havia portat a fer aquesta reunió.

El llibreter va prendre la iniciativa de la conversa, va voler advertir des de l'inici que la venda del llibre que en Julià tant desitjava no seria fàcil, ja que tenia un gran valor per a ell. En Julià no ho va entendre, la seva novel·la no va adquirir mai popularitat, i no tenia cap valor. Aleshores, tot intrigat, li va preguntar el perquè de la seva estima cap al llibre. En aquell moment el llibreter va començar la seva història, que va relatar amb un tímid somriure creat en les commissures dels seus llavis.

El dia que aquell llibre va arribar a les seves mans, tot va canviar per al llibreter. No podia dir com l'havia aconseguit, era un secret, però des d'aleshores que l'acompanya a tot arreu. Aquell llibre l'havia unit al seu pare, li havia obert un món de possibilitats i fins i tot li feia costat les nits que trobava a faltar a la seva mare.

A Carax el van commoure aquelles paraules, mai hauria pensat que la seva obra pogués causar tot això en una persona.

Va deixar de banda els seus sentiments i sensacions per seguir amb la negociació de la venda del llibre. Després d'una estona discutint van acordar un preu amb el qual els tots dos estaven d'acord.

El llibreter, entristit, es va dirigir cap a l'estanteria que hi havia a la seva habitació, on guardava tots els seus llibres més preuats. El va agafar, el va guardar en una bossa que tenia una papallona negra dibuixada i el va entregar a en Julià. Aquest va donar-li les gràcies i va sortir de la botiga.

Es dirigia cap al metro convençut de destruir la darrera còpia de la seva novel·la. Però un pensament lluitava contra aquest convenciment des del mateix moment que va trepitjar la llibreria.

Les paraules del llibreter ressonaven al seu cap.

Va entrar al vagó amb un garbuix de sentiments, el llibre cada vegada li pesava més.

A seu cap al dilema era imparable. Eliminar la novel·la i amb ella la seva història o ser recordat sempre que algú la torni a llegir.

“Pròxima estació Verdaguer”, la meva parada. Baixo del metro deixant enrere el protagonista d’una història que ja forma part de mi.

Lain Coubert

El gat negre

Els va dir que els deixava dues setmanes de marge. Que s'ho empesquessin com volguessin, però que ella, el gat, al seu jardí, no volia que hi entrés més. En cas contrari els denunciaria a la policia o, pitjor encara, mataria l'animal enverinant-lo o propinant-li un bon cop al bell mig del cap. Perquè ja n'estava farta: havien estat tres vegades —les tenia ben anotades al cervell, amb el dia i l'hora escrits amb retolador vermell— les que el felí havia envaït el seu territori, i allò ja no es podia suportar.

Si algú hagués escoltat aquella dona mentre narrava els fets hagués considerat que exagerava, que inclús desvariejava completament. D'acord, en les tres ocasions la bèstia peluda havia anat de dret al seu test amb sis nimfes dibuixades, però l'única cosa que havia fet havia estat vessar una mica de terra a fora. Ni la planta s'havia trencat ni el recipient s'havia malmès. Només unes petites engrunes negroses, de la mateixa tonalitat que el gat, escampades per les rajoles de la terrassa havien delatat el petit delictes.

Aquella nit de desembre, en què l'hivern ja començava a treure el nas per cada cantonada, la dona va sortir un moment de casa a buscar una garrafa d'aigua que tenia al capdavall de l'escala. Sempre les col·locava allà, perquè a dalt li treien l'espai que necessitava per a altres coses. Va deixar el sopar fumejant a la taula, va posar-se una rebeca prima que va trobar al penjador de l'entrada i va tancar la porta.

Mentre baixava els vint-i-dos graons va introduir la mà a la butxaca del davantal en un gest instintiu per agafar les claus. Va notar un buit. Només tela, ni un sol rastre de metall. S'havia quedat tancada.

Va començar a cridar desesperada. Va picar la porta amb estridència. Ningú no la sentia: els carrers, a aquella hora, ja estaven deserts, i a dins les llars, plenes de llum i d'escalfor, les vides continuaven. Només el gat era conscient del seu

neguit, del seu plany, de la seva súplica. Però entre les dues cases, des de feia quatre dies justos, hi havia una tanca feta de canyissar altíssima —el remei perquè la bola negra no la molestés més—, i l'animal no tenia cap ganes de saltar-la ni tampoc de pujar a alertar als seus amos que aquella dona necessitava ajuda.

EL MEU CEL

Ben blau com el mar i ben bonic com un diseg.
Jo et miro i em sento buida per dins.
Oh cel bonic! Si jo fos com tu no vetllaria per mi.
Em despreocupo de tot en admirar el teu blau
i des d'allà on estic sempre sabré
que al meu costat estaràs per guiar-me i saber on anar.
Oh cel bonic! Et miro i et remiro
i em perdo dins la teva blavor.
Ets tan bonic que voldria estar amb tu però,
estàs massa amunt, no puc atrapar-te, ni agafar-te ni tocar-te.
Només puc mirar-te.
I els núvols que et fan costat,
per mi, no son importants.
Només t'admiro a tu, oh cel bonic! I al teu blau.
I et demano que no te'n vagis mai, que et quedis al meu costat.
Que res m'impedeixi mirar-te i veure't.
Perquè m'agrades, tal i com ets. I això és el que fa enamorar-me, oh cel bonic!
I encara que arribi la nit,
sabré que el dia vindrà
i t'esperaré ,al balcó, amb el cap enlairat.
Perquè t'estimo, oh cel bonic!
Ni la boira, ni la foscor, ni la pluja, ni el sol podran canviar el que jo sento per tu.
Oh cel bonic!, t'estimo amb tot el meu cor.
I encara que estiguis a dalt i jo a baix,
em pregunto... si tu, algun dia, m'estimaràs.

El Repte

Després de trenta anys de professió, en Jeroni es troba en un atzucac que el té paralytat des de fa setmanes. L'olor de pintura que el motivava fins fa poc, ara no el fa aixecar content per entrar al taller, els diferents contrastes de colors li són massa vistosos o el seu coneixement tècnic li diuen que són inadmissible, i els continguts que pensa pels seus quadres cada cop són més repetitius, no troba alternatives i tampoc sap què està cercant, dins la seva vida.

Ha decidit fins i tot, visitar una amiga artista, per veure què. Les converses a vegades li obren una clariana al cel ennuvolat, però sempre acaba rebotat amb la seva incapacitat de trobar un camí i tirar pel dret. Fins avui, que una frase de la Katrina li ha obert el cor i li ha començat a bategar un altre cop com sempre: No cal enfurrunyar-se en què fer, només hem de fer amb el cap en blanc.

La trobada amb la Katrina ha estat per dinar i després del cafè encara s'ha allargat tota la tarda. És per això, que en Jeroni ha entrat al seu taller ja de fosc. Ha començat a pensar quines eines atrapar i què fer per seguir el consell que ha copsat intuïtivament. No ha dormit, però més calmat, ha encetat un treball amb direcció i sentit. Està content quan es posa a dormir a l'hora d'esmorzar.

Està decidit a seguir cada dia fins a esgotar la veta. No ha perdut el temps i un bloc darrere l'altre han anat desfilant dia rere dia. La seva baralla, amb el llapis, la tinta, la goma i els pinzells no té fi. La lluita contra si mateix ha estat cruel però el resultat, no tant de l'obra com de les sensacions davant la feina i el seu estat d'ànim, molt satisfactori. Quan s'ha adonat que han passat més de dos mesos des del dinar amb la Katrina, ha sentit en pròpia pell l'esforç que costa la calma del seu ànim.

Fa uns dies que treballa les mateixes hores que abans de la crisi professional i personal, gairebé no es recorda de què pintava i el taller ha canviat l'aspecte extern i fins i tot, creu, el fons de l'espai. Treballa amb una nova calma, els quadres surten (més bons o menys) sense dolors i deixa que la feina s'interrompi sense perdre el fil.

És en aquest moment, quan nota que forma part de la seva obra, igual que quan estudiava i feia les primeres passes en el món de l'art. Va deixant la lluita en el baül dels records oblidats. Els elements conflictius desapareixen sense fer fressa i la tècnica l'ajuda a expressar i els pensaments troben un col·laborador excepcional en les eines emprades.

La seva ment més lògica deixa d'estar present en la concreció de cada pinzellada i dona pas, perquè sigui tot el cos, ell mateix, tot sencer qui s'expressa a través de la pintura.

Encara no ha fet cap obra per ser emmarcada, tot són imatges més o menys ben trobades, però té moltes ganes de mostrar el fruit d'aquests mesos tancat al seu taller.

Es pren un moment per trucar a la Katrina -què tal?, jo bé, fa tants dies que no ens veiem que em sembla que pots haver-te oblidat de mi. -No, no, et tinc present, però no volia destorbar-te! Què tal tu? Has pogut passar plana?, Has deixat enrere l'atur? Tinc tantes coses al pap, tot aquest temps m'has tingut entretinguda pensant com has pogut entrar en aquesta espiral fins a l'esterilitat! Encara sort que m'has trucat, que sento la teva veu viva i feliç, espero que no repeteixis aquesta etapa gaire més cops o m'agafarà una depressió. Vinga, quan dinem? -Has fet massa preguntes per la meua intel·ligència, ja ho saps; millor em dius quin dia vols venir a casa i t'ensenyo en què estic treballant... Tinc moltes ganes de veure't i dinar i veure el vi que guardo per les millors vetllades i de... Mira, faré un quadre expressament i te l'entregaré, perquè tinguis la prova fefaent del que vares provocar en mi, l'últim dia. - OK. Avui som dimecres i demà i demà passat tinc classes i no m'agrada dinar amb presses. Et va bé dissabte? O millor el diumenge? -No, no, el dissabte i així si s'allarga no passa res... -Va bé, fins al dissabte! -Fins ara! I tots dos pengen.

En Jeroni torna a la feina. Però es distreu, vol sorprendre a la seva amiga i no sap com, ni amb què.

El repte que pren vida en el seu cap, és un cop més, un senyal del seu tarannà. Comença el mateix neguit a l'estómac, i la seva reacció no és la de sempre, aquesta vegada en pocs segons veu clar el que ha de fer. Farà una obra al revés: primer el marc, després el llenç, aquest cop de paper d'arròs i per últim posarà dins el quadre, el que sent per aquesta noia que fa tant temps coneix i que mai ha trobat un moment idoni per dir-li.

Posa fil a l'agulla i rebusca el marc, entre els molts que hi ha en un racó. Sobre la taula de treball, treu dibuixos, pinzells i tota cosa que el molesta. Posa el marc i se'l mira amb intenció per, si fa el cas, canviar-lo. Agafa una làmina de paper d'arròs, amb cura l'encola sobre un llenç de la mida del marc. El deixa sobre la taula, per deixar que s'assequi, al costat del marc triat. S'atura i mentre espera, pensa que no vol pensar. Aquest pensament s'encalla, posa l'atenció en la seva respiració i a poc a poc el pensament de no voler pensar desapareix, deixa pas a una calma activa, tot el seu cos s'harmonitza amb el ritme de cada inhalació i exhalació.

El rellotge fa que els minuts passin, i amb ells la cola s'asseca, el marc és col·locat i les tintes esperen a les respectives tasses.

En Jeroni pren un pinzell i amb la tranquil·litat que li dona la seguretat de ser totalment sincer, mulla el pinzell i pinta amb la tècnica de traç únic.

EL SÍMBOL DE L'ESPERANÇA

Pseudònim: David de Mataró

L'Antoni i la Cristina, una parella de mitjana edat, s'havien refugiat en una caleta poc concorreguda una mica allunyada del poble, flanquejada per dos espigons rocallosos. Estaven arraulits a recer d'un parell de pins situats arran de mar. Era un racó solitari que invitava a la calma i a la reflexió. L'efecte visual que produïa aquella blavor infinita que es perdia a l'horitzó era enlluernador.

-T'agrada la mitologia? –va preguntar l'home amb una rialleta animosa.

-Penso que és una barreja de ficció i realitat –digué la Cristina arrufant les celles en una ganyota de confusió-. Molt del primer i poc del segon, però contribueix a donar-li una mica de fantasia a la vida. Són històries entretingudes. Endavant, sorprèn-me.

-Bé, t'explicaré el mite de Pandora. Sorgeix com a conseqüència del càstig de Zeus a Prometeu, qui va gosar enganyar-lo per ajudar els homes ensenyant-los el secret del foc. Zeus va ordenar a Hefest que fabriqués una formosa figura a imitació de les deesses capaç de seduir qualsevol home. Tot seguit va encomanar als altres déus que li atorguessin dons: Atenea el coneixement de les arts de la llar, Afrodita li va infondre l'encís i Hermes li va proporcionar la paraula, la curiositat i la mentida. Així va néixer Pandora, la primera dona. Zeus també li va entregar una capsa a Prometeu, assegurant-li que era plena de tresors. Prometeu, que no es refiava de Zeus, li va pregar al seu germà Epimeteu que amagués bé la clau de la capsa. Quan Epimeteu va veure Pandora, se'n va enamorar i al cap d'un temps s'hi va casar. Tanmateix li va prohibir que obrís la capsa divina seguint els consells de Prometeu. Pandora, però, era molt tafarieta i no va poder resistir la temptació d'esbrinar què hi havia dintre. Així que un dia, mentre Epimeteu dormia, li va prendre la clau i va obrir la capsa. De dins en van sortir tots els patiments i les malalties que corren avui pel món. Quan Pandora es va adonar del que havia fet, va tancar de seguida la capsa, però l'únic que va aconseguir que hi restés va ser l'esperança. Per això es diu que l'esperança és l'últim que es perd.

-Una llegenda molt bonica. En saps més sobre el mateix tema?

-Vejam. Diuen que a l'Edèn, sota l'arbre del Bé i del Mal, va florir un roser. Del primer capoll va néixer un ocell amb un plomatge magnífic i una refuladissa encisadora. Va ser l'únic que es va resistir a menjar de la fruita prohibida. Quan Adam i Eva van ser expulsats del paradís, va caure sobre el niu una espurna de l'espasa de foc d'un querubí. L'ocell es va cremar a l'instant, però de les seves flames en va sorgir una nova au, el Fènix, que va esdevenir immortal gràcies a la seva fidelitat als preceptes divins, amb unes qualitats addicionals com la capacitat curativa de les seves llàgrimes o una força increïble. A més tenia la missió de transmetre la saviesa que atresora des del seu origen i servir d'inspiració als buscadors de coneixements. De mida gran com una àliga, tenia un plomatge porpra i or, però també de tons vermellosos, verds... Quan li arriba la mort, construeix un niu amb branques de roure. El farceix amb sàndal, canyella, mirra i herbes resinoses. Llavors, obrint les esplèndides ales, la llum del sol consumeix l'ocell i el niu. Mentre el Fènix canta una melodia fascinant, tot queda convertit en cendres perfumades. Però entre les brases apareix un ou, que l'escalfor del sol s'encarrega de covar, i tornar a néixer l'au Fènix. Quan ha crescut prou, el jove ocell recull les cendres maternals, vola cap a terres sagrades i les escampa sobre un temple. Aleshores, durant un mil·lenni, la nova au Fènix cuida del món i de les seves criatures, fins que li torna a arribar l'hora de morir. Per això es coneguda arreu com el símbol de l'esperança.

-Ets un setciències –va afegir la Cristina afligida-. Gràcies per animar-me.

-La vida és un tresor i com a tal l'hem d'assaborir –va afirmar el seu marit amb un somriure esmorteït-. Va, no hi pensis. Deixa't anar i tot serà bufar i fer ampolles.

Extracte d'una conversa entre un matrimoni el dia abans que ella ingressés a un hospital per tal de ser operada d'un tumor cerebral.

ORACIÓ

Què és la veritat?
Et va preguntar Ponç Pilat
fa més de dos mil anys.
Què és la veritat?
I no li vas contestar.

Sempre m'ha inquietat
aquesta pregunta retòrica.
Què és la veritat?
Preguntem mentre mentim.

Matem la veritat amb mitges veritats
-que sempre són mentides-,
conspirant a casa, a la feina, o a un bar,
semblant malentesos,
fingint el que no som,
flirtejant amb l'engany.

Quantes promeses incomplertes!
Tantes paraules trepitjades!
Quantes promeses oblidades!
Tantes paraules buides!

Jesús, treu-nos les màscares i les disfresses
del que volem ser, però no som;
del que necessitem saber, però ignorem;
del que frisem tenir, però no posseïm.

Què és la veritat?
Et va preguntar Ponç Pilat.
I més de 2000 anys després
la pregunta sense resposta
segueix colpejant cada dia els nostres cors,
les nostres consciències.

Jesús, Senyor, deslliura'ns
d'una llengua mentidera.
Ajuda'ns a què la nostra vida sigui veritat.
Només així podrem ser lliures.
Ens ho vas prometre.